

Sola

Sola SVs partiprogram 2023 – 2027

Sola – en kommune du kan bo og trives i hele livet.

En stemme til SV dette valget er en stemme for en kommune som tar vare på deg og familien din når du trenger det. En kommune som stiller opp når du trenger det, gjennom hele livet. En solidarisk kommune som tar klimaendringene og jordvern på alvor. Et samfunn som gjør mest for de som har minst, og som har plass til absolutt alle.

Sola er en rik kommune, men likevel øker de økonomiske forskjellene for hvert år. Det kan vi gjøre noe med, blant annet gjennom å styrke sosialhjelpssatsene

og sørge for at alle som kan jobbe, har en anstendig jobb å gå til.

SV vil at alle barn skal få en god oppvekst. Vi ønsker at barnehage, skole og fritidstilbud skal være for alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn, funksjon eller foreldrenes økonomi. Derfor ønsker vi å senke maksprisen i barnehagen, ha en leksefri skole og gratis SFO, samt utvide aldersgruppen for fritidskortet i Sola fra 6 til 18 år.

SV ønsker en tillitsreform som sikrer både ansatte og innbyggere i kommunen vår gode tjenester nær der folk bor, brukermedvirkning og mer fleksibilitet for de ansatte, og et trygt og godt arbeidsliv. Derfor vil vi øke grunnbemanningen i både oppvekst- og levekårsektoren, og arbeide for flere læreplasser i kommunen.

SV vil at Sola skal være en grønn og blomstrende landbrukskommune og ta godt vare på dyrene våre. Vi kan ikke fortsette å bygge ned så mye matjord som vi har gjort de seneste årene. Derfor vil vi verne Kvithei, bevare matjorda og ha en handlingsplan for dyrevelferd.

SV vil at Sola skal være en inkluderende kommune hvor det er enkelt å komme fram. Vi vil derfor jobbe for et bedre kollektivtilbud og bruke mer penger på universell utforming.

SV vil at det skal være trygt og godt å bli eldre i Sola. Det skal være mulig å bo hjemme under verdige forhold, og ha en aktiv og meningsfull alderdom. Derfor vil vi satse videre på både TØRN, flere ansatte og best mulig tilgang på hjelpemidler i hjemmene, og ikke minst mer tid i hjemmetjenesten og på sykehjemmene. Vi vil skape flere aktivitetstilbud og opplevelser for å forebygge ensomhet og dens konsekvenser.

SV vil jobbe hardt for at Sola alltid skal være en kommune som tar ansvar for hverandre, slik kommunemottoet sier, og som jobber sammen for Sola.

Godt valg!
Stem **SV**!

*Bettina Lindgren,
førstekandidat Sola SV*

Kunnskap, utdanning og oppvekst

Barnehage og fremtidsskolen

SV vil arbeide for at alle nye barnehager i Sola opprettes som kommunale eller ideelle virksomheter, samt rekommunalisere der det lar seg gjøre. Vi ønsker at det stilles krav fra kommunen til bedre lønns- og arbeidsvilkår i kommersielle barnehager, herunder pensjonsordninger.

Pedagognorm i barnehagen er viktig, men må finansieres slik at den ikke går utover det totale antallet voksne. Å etablere en kommunal vikarpool med faglært personell og stanse bruk av vikarer hyret gjennom bemanningsbyråer er viktige tiltak for å sikre dette.

SV vil øke grunnbemanningen i både barnehager og skoler.

Særlig ønsker vi flere godkjente lærere og miljøterapeuter inn i skolen. SV vil arbeide for å gi læreren frihet, tillit og fleksibilitet til å legge opp undervisningen slik det passer klassen og elevene best, samt arbeide for å få leken tilbake på første trinn i grunnskolen.

SV vet hvor viktig næringsrik mat er for barn. Vi vil derfor innføre gratis skolematordning slik at ingen barn går sultne og alle får de beste forutsetninger for en god og lærerik skolehverdag.

SV vil at Sola skal være en leksefri kommune. Barn har godt av fritid til lek og fritidsinteresser.

SV vil:

- **Ha profittfri** på barnehagedrift.
- **Innføre økt grunnbemanning og redusere barnegruppestørrelsen**, som gir bedre trivsel for alle og mindre sykefravær blant ansatte.
- **Satse på språkutvikling i barnehagen**. Tilrettelegge for gode språkmiljøer for barn med språkvansker og språkutfordringer.
- **Sikre nok bemanning** ved Senter for styrket barnehagetilbud slik at alle barn får oppfylt sine tilrådte timer.
- **Innføre opplæring i temaet vold og overgrep** for alle barnehagebarn, som forebyggende tiltak.

- **Ha fast ansatte** i egen kommunal vikarpool.
- **Bevare små kommunale barnehager.**
- **Bygge kommunal spesialbarnehage for barn med sykdom og funksjonsnedsettelse.**
- **Oppgradere uteområder i barnehager og skoler.**
- **Bygge Jåsund skole med flerbrukshall i 2026.** Jobbe for at det også etableres en avdeling med kompetanse på barn med funksjonsnedsettelse på skolen.
- **Senke maksprisen for barnehage og SFO.**
- **Innføre gratis SFO til alle skolebarn i 1.-4. klasse.**
- **Flere ansatte i PPT.** Vi trenger flere pedagogisk-psykologiske rådgivere som kan bidra til at saksbehandlingstiden går ned.
- **Etablere lavterskeltilbud** for kompetanseheving til skoleansatte.
- **Gratis skolemat til alle barn.** Næring gir læring.
- **Ha flere lærere.** Sikre SVs lærernorm på skolenivå (maksimalt 15 elever per lærer på 1.-4. trinn, og maks 20 på 5.-10. trinn).
- **Ansette flere godkjente lærere.**
- **Bedre lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i skolen.**
- **Gjennomføre en tillitsreform i grunnskolen** slik at lærere får mer tid til direkte kontakt med elevene og bruker mindre tid på rapportering.
- **Sikre helsesykepleier og miljøterapeuter** til stede hver dag på alle skoler i kommunen.
- **Gjennomføre pilotprosjekt med leksefri skole.**
- **Arbeide for flere vaktmestere på skolene.**
- **Jobbe for å få på plass trygge skoleveier** i hele kommunen.

Språklig mangfold

SV vil sikre kompetanseheving og styrke kommunens tilbud innen språklig mangfold.

SV vil:

- Innføre pilotprosjekt med tegnspråk som valgfag.
- Styrke ASK-kompetansen i kommunale barnehager og skoler.
- Øke antall skoleklasser med nynorsk som hovedmål.
- Stimulere til økt bevissthet om bruk av nynorsk i offentlig informasjon i samarbeid med Noregs mållag.

Ungdom

SV mener at tidlig innsats må bli mer enn fine ord på et papir. Tidlig innsats blant ungdom er viktig både når det gjelder å fange opp elever som trenger

ekstra oppfølging, og for å holde på interessen og skolemotivasjonen hos dem som presterer høyt. Tidlig innsats kan øke framtidig gjennomføring i videregående skole.

SV vil:

- **Prøve ut skolestart** ved senere klokkeslett for ungdom.
- **Sikre ungdomspsykolog** tilgjengelig i kommunen for å forebygge og fange opp elever som sliter psykisk og sosialt.
- **Selvmordsforebygging.** Sette inn konkrete tiltak for å forebygge selvmord og andre psykiske vansker.
- **Spiseforstyrrelser**
- **Bedre seksualundervisningen** både i barneskolen og ungdomsskolen.
- **Sola kommune skal delta i «uke 6».** Videreutvikle og styrke grensesettingskurs på ungdomsskolen, der deler av opplegget er kjønnsdelt.
- **Bedre fritidstilbudet og rusfrie arenaer for ungdom i kommunen.**

Barnevern

Alle barn har rett til omsorg og kjærlighet. Barnevernet skal være en ressurs for familiene og i første rekke bidra til å få dem til å fungere, men også jobbe forebyggende og lage planer som bygger gode oppvekstmiljø.

Et tettere samarbeid og samhandling mellom barnehage, skole, fritidsarenaer, ulike tjenester og faggrupper vil være viktig for at barn og unge kan få riktig hjelp til riktig tid.

SV vil:

- **Øke grunnbemanningen i barnevernet.**
- **Innføre en norm** for hvor mange barn en kontaktperson i barnevernet kan ha ansvar for.
- **Innføre kompetansenorm** for hvem som kan jobbe i tjenesten, der barnevernspedagoger og sosionomer bør utgjøre kjernekompetansen.
- **Ha en aktiv rekruttering** av ansatte med ulik miljø- og utdanningsbakgrunn, for å gjøre barnevernet mer representativt.
- **Sikre høy kvalitet på tolker** som blir brukt i barnevernet. Barn skal aldri brukes som tolker.
- **Sola kommune skal ikke bruke kommersielle aktører i barnevernet.**

Oppvekst - mindre forskjeller

Sola skal være en god og trygg kommune å vokse opp i. Antallet barn i familier med lav inntekt har økt betraktelig i Sola de siste årene. Siden 2019 har antall barnefamilier med behov for sosialhjelp økt med over 50 %. Dette er en krise for barna og familiene det gjelder, men også for kommunen vår som helhet. Dersom vi skal lykkes med å skape en god oppvekst for alle, er vi nødt til å ta kampen mot de økende økonomiske forskjellene, også i Sola.

SV vil:

- **Videreføre og utvide tilbud om gratis ferie i kommunen vår.**
- **Gi økonomisk støtte til lag og organisasjoner** som bidrar til å bygge gode oppvekstmiljø med sosial profil.
- **Arbeide for at det etableres støtteordninger** for personer med lav inntekt, som muliggjør å eie egen bolig.

Levekår

SV vil arbeide for et helhetlig offentlig tjenestetilbud. Velferdsstaten er en forutsetning for å skape et mer rettferdig og solidarisk samfunn. Gode fellesskapsløsninger skal gi enkeltmennesket frihet, trygghet og gode levekår uavhengig av egne økonomiske og sosiale ressurser. Et velferdssystem skal ta hensyn til hele befolkningen.

Som samfunn står vi overfor en eldrebølge som vil legge press på de kommunale tjenestene i årene som kommer. I tillegg har vi en økende andel innbyggere med behov for rehabilitering, og tjenester innen rus og psykiatri. Dette må Sola kommune ruste seg for uten at dette går ut over velferdstjenestene og tilbudet til våre innbyggere.

SV vil:

- **Jobbe for å rekruttere flere jordmødre, helsesykepleiere og sykepleiere** til kommunens helse- og omsorgstjenester.
- **Fortsette arbeidet med å styrke fastlegeordningen.**
- **Arbeide for at satsene for omsorgsstønning tilsvarer minimum helsefagarbeiderlønn**, samt inkluderer ansiennitet og pensjon.
- **Sikre at beboernes ulike kulturbakgrunn blir ivaretatt i institusjonene.**
- **Gi frivillige organisasjoner mer midler** for å styrke folkehelseperspektivet.

- **Følge opp planen for universell utforming** med konkret handling.
- **Styrke og bygge ut ROP-teamet i kommunen.**
- **Iverksette tiltak for å hindre spredning av rusmidler i ungdomsmiljøer.**
- **SV er for sprøyterom i kommunen.**
- **Arbeide for flere hele stillinger i helse- og omsorgstjenesten.**
Stoppeklokkeomsorgen må ta slutt og de ansatte må ha tid til de eldre.
- **Arbeide for et demensvennlig lokalsamfunn.**
- **Jobbe for flere tilbud** som sansehager, musikk og kontakt med dyr.
- **Redusere i egenandeler innenfor helse- og omsorgstjenester.**
- **SV vil føre en restriktiv skjenkepolitikk** som er ansvarlig, gir gode opplevelser og økt trygghet.

Bolig og nærmiljø

Alle mennesker har rett til et trygt og godt sted å bo. SV vil fremme en boligpolitikk som gjør denne retten reell. Bolig er et politisk ansvar. Det offentlige skal engasjere seg for å bygge med sosial profil, og planlegge bolig- og samfunnsutvikling i et langsiktig perspektiv. SV vil tilstrebe fortetting der dette er naturlig, og i tilknytning til kollektivtilbud.

SV vil:

- **At område- og reguleringsplaner må ha reell beboermedvirkning.**
- **Sørge for at et stort antall lekeplasser i kommunen blir universelt utformede, og sikre barns lek.**
- **Sikre framkommelighet for alle innbyggere.**
- **Lage flere grønne lommer med med aktivitetsparker.**
- **Jobbe inn mot fylkeskommunen om bedre kollektivtilbud** i hele kommunen, og særlig for innbyggerne på Tjelta og Sørabygda, samt til kommunens strender i sommersesongen.
- **Øke antallet kommunale boliger gjennom nybygg og oppkjøp.**
- **Etablere «leie til eie»-ordninger** som gjør at en person kan leie en bolig av kommunen hvor leieutgiftene fungerer som nedbetaling av lån, slik at det er mulig å opparbeide seg nok egenkapital til å ta over boligen.

Samferdsel

Det er viktig å redusere utslipp ved å gjøre det lettere å velge kollektivt, sykle eller gå. Vi støtter tiltak som kan redusere klimagassutslipp og annen forurensning, og vil prioritere virksomhet som tar vare på miljøet.

SV vil:

- **Stemme mot større veiutbygginger og dagens bompengeløsninger**, og jobbe for mer miljøvennlige og rettferdige tiltak.
- **Prioritere gående, syklende og kollektivreisende** med egne separate traseer. Oppgradere sykkelveiene for å gjøre dem tryggere og mer effektive, med mer fysisk atskilling.
- **Etablere gode og trafikksikre sykkelforbindelser** mellom kommunens bolig- og industriområder slik at flere bruker sykkel til og fra jobb.
- **Etablere en «EL-sykkelordning».**
- **Etablere og utvide belønningsordninger** for bedrifter og ansatte som velger miljøvennlige arbeidsreiser til fots, på sykkel og med kollektivtransport.
- **Utvide lånebilordningen med flere el-biler**

Klima, miljø og jordvern

Vi må kutte utslippene våre for å kjempe mot farlige klimaendringer. Vi ser allerede konsekvensene av klimaendringene med mer flom, tørke og ekstremvær.

Jordvern og kulturvern står sterkt hos SV. Kommunen skal ha en helhetlig og langsiktig planlegging med stor vekt på miljøvennlige løsninger.

SV vil:

- **Innføre klimabudsjett** som styringsverktøy for utslippsmålene. Det må omfatte både kommunens egen virksomhet, staten og private.
- **Sette krav om solcellepanel eller grønne tak på alle kommunale og industrielle bygg.**
- **Prioritere vedlikehold av kommunale bygg og områder.**
- **Gå mot omregulering av friområder til andre arealformål.** Det er viktig å beholde de grøntarealene vi har og sikre nye.
- **Satse på mer bruk av landstrøm** i Risavika havn i Tananger.
- **Kreve vern av Kvithei.** SV vil jobbe for å stoppe boligutbyggingen.
- **Jordvern.** Jobbe mot nedbyggingen av jordbruksjord og matjord.
- **Jobbe for at flere av kommunens områder tilbakeføres til LNF.**
- **Sette ut flere offentlige søppeldunker.**
- **Alle kommunens virksomheter skal være sertifiserte som «Miljøfyrtårn».**

- **Ansette miljøvern**sjef for å bidra til systematisk og planmessig gjennomføring av kommunens målsettinger på området.

Landbruk og dyrevern

Sola er en stor landbrukskommune. Betydningen av landbruksareal i et forsyningsperspektiv kan ikke overdrives, og SV vil arbeide for at en betydelig større del av landbruksproduktene som tilbys skal være produsert lokalt. Klimagassutslippene er for store. Myrer og våtmarker er viktige å bevare, da disse binder og lagrer CO₂. SV vil ta vare på og bruke beiteressursene, for å redusere importen av kraftfor.

Å stå sammen for Sola, betyr også at vi står sammen for et trygt og godt Sola for dyrene. SV vil at Sola skal bli en foregangskommune innen dyrevelferd.

SV vil:

- **Bygge biogassanlegg** for å utnytte organisk avfall til produksjon av biogass og gjødsel.
- **Stemme nei til omregulering** av landbruks- eller beiteareal til boligutbygging.
- **Ha som mål å øke den økologiske matproduksjonen i kommunen.**
- **Utarbeide en handlingsplan for dyrevelferd.**
- **Stille krav til dyrevelferd** ved innkjøp av råvarer som kjøtt, egg og melkeprodukter fra kommunens leverandører.

Arbeidsliv

SV går til valg på et løfte om å jobbe for en god arbeidsgiverpolitikk i Sola kommune. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver som sikrer gode velferdstjenester. Ansatte i Sola kommune skal ha gode lønns- og arbeidsvilkår.

Vi ønsker en velferd uten profitt, der hver krone som bevilges til velferd, går til velferd.

SV vil:

- **Ha hele og faste stillinger.**
- **Redusere bruken av midlertidige stillinger og vikarer** til et minimum gjennom økt grunnbemanning i kommunale enheter.

- **Sørge for et anstendig arbeidsliv for alle.** SV vil bekjempe svart arbeid, sosial dumping og sikre gode arbeidstakerrettigheter til alle.
- **Samarbeide med fagbevegelsen** om tiltak for å øke kompetansen og bidra til etter- og videreutdanning av kommunalt ansatte.
- **Arbeide for flere læreplasser i Sola kommune.**
- **Forsøke sekstimers arbeidsdag med full lønnskompensasjon.** Det er testet ut noen steder i Norge allerede, med gode resultater.
- **Arbeide for å sikre ansattes ytringsfrihet og styrke varslernes stilling,** blant annet gjennom et godt samarbeid mellom fagbevegelsen og kommunens administrasjon og politikere.
- **Opprette flere nye VTA-plasser i kommunens virksomheter** slik at flere mennesker med utviklingshemming kan komme ut i arbeid.
- **Ha forpliktende likelønnsplaner i alle virksomheter.**
- **Gjennomføre en tillitsreform.** Når ansatte gis frihet og deres faglighet får tillit, kan vi få bedre tjenester for innbyggerne.
- **Innføre en anbudsmodell i kommunen.**

Næringslivet

Vi må skape for å dele, men vi må også dele for å skape. For SV er målet med næringspolitikken å skape verdier for de mange, ikke bare for de få. Et inkluderende og variert næringsliv er viktig for samfunnet. Sola kommune skal være en aktiv og framtidsrettet eier, og vurdere å øke sin eierandel i samfunnsviktig infrastruktur. For å sikre et fortsatt godt offentlig eierskap skal kommunens eierskapsprinsipp legge vekt på grønn og inkluderende vekst.

SV vil:

- **Tilrettelegge for flere grønne arbeidsplasser og støtte bedrifter** som vil utvikle teknologi og løsninger for å redusere utslipp.
- **Styrke lokalt næringsliv** ved å tilrettelegge for at privat næringsliv tar inn flere lærlinger.
- **Styrke lokal matproduksjon,** blant annet gjennom jordvern og støtteordninger for mer miljøvennlig landbruk og fiskeri.
- **Opprette lønnede praksisplasser i kvalifiseringsprogrammet** for å få deltakere ut i arbeidslivet.

Inkludering, mangfold og likestilling

Sola skal være en kommune der alle har like muligheter, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, legning, funksjonshemming, etnisitet og religion. Alle skal ha frihet og trygghet til å være den de er og elske den de vil, uten fare for å bli diskriminert, trakassert eller utsatt for vold. SV vil bekjempe all diskriminering og det skal ikke være tvil om menneskesynet vårt.

SV vil at Sola skal være en solidarisk kommune som tar et tydelig ansvar for flyktninger og asylsøkere.

SV vil:

- **Gi kvinner og menn tilbud om trygge, kommunale overgangsboliger** etter opphold på kritesenter.
- **At kommunen må utarbeide en forpliktende handlingsplan mot vold i nære relasjoner** hvor arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er inkludert, samt hvor fokuset rettes mot grensesetting og respekt for alle allerede i ungdomsskolealder.
- **Lage en handlingsplan mot islamofobi, rasisme, homofobi og diskriminering.**
- **Sola kommune skal ha nulltoleranse mot mobbing.**
- **At LHBT-perspektivet må tas med i integreringsarbeidet i kommunen.**
- **Bosette flere flyktninger og asylsøkere.**
- **At Sola kommune skal bli en fribykommune.**

Fritid, idrett og kultur

Vi vil styrke satsingen på kultur for barn og unge, for kunnskap og debatt. Vi ønsker å bruke kultur som et verktøy i integreringspolitikken og aktivt i eldre- og seniorpolitikken.

Bibliotekene er møtested for alle, blant annet fordi de gir et mangfoldig tilbud til publikum. Folkebibliotekene bidrar til å fremme kunnskapsutvikling, kulturformidling, utdanning, demokrati og ytringsfrihet.

Fysisk aktivitet i form av idrett og friluftsliv er et viktig bidrag til folks livskvalitet. SVs mål er at alle skal ha mulighet til naturopplevelser og fysisk aktivitet i hverdagen, uavhengig av økonomisk bakgrunn, klassetilhørighet, alder og funksjonsnivå.

God svømmeopplæring, særlig for barn og unge, må prioriteres. SV mener at svømmehallene og varmtvannsbassenget skal driftes av kommunen, og at prisen på billettene bør bli langt lavere.

SV vil:

- **Styrke budsjettene til fritid, idrett og kultur.**
- **Utvide aldersgruppen for fritidskortet i Sola til å gjelde barn og ungdom fra 6 til 18 år.**
- **Jobbe for at skolene kan være åpne som lokale kulturarenaer på kveldstid og i helgene.**
- **Etablere flere utendørs treningsanlegg.**
- **Ruste opp eksisterende idrettsanlegg.** Ev. utbygging av idrettsanlegg må gjøres i nært samarbeid med idretten selv.
- **Romslige åpningstider og lavere priser i svømmeanleggene.**
- **Etablere småskala-anlegg, som klatrevegger og skateramper.**

Mindre forskjeller – mer fellesskap

Sola har gode forutsetninger for at innbyggerne skal kunne leve gode og meningsfulle liv. SV ønsker solidaritet i Sola. Mer av kommunens ressurser må brukes på fellesskap og til å sikre at alle kan ta del i velstanden. Selv om Sola er en rik kommune, faller flere utenfor.

Et solidarisk samfunn innebærer at de som har de sterkeste ryggene tar de tyngste løftene. Derfor ønsker SV på landsbasis økt skatt på høye inntekter og redusert skatt på lave inntekter. Skatten finansierer bedre pleie og omsorg til de eldre, gratis mat i skolen og SFO, bedre velferdsordninger for syke og funksjonshemmede, bemanningsnorm i barnehagen, flere lærere i skolen og flere ansatte i både barnevernet og PPT.

Et styrket folkestyre

For SV er styrking og utvidelse av demokratiet grunnleggende. I dag opplever for mange at de ikke har påvirkning på beslutninger som gjelder dem. Lokaldemokratiet skal gi nærhet mellom innbyggerne og de som tar beslutningene. SV vil ha mer demokrati i kommunen. Innbyggerne må selv få ta direkte del i viktige demokratiske beslutninger, og vi må legge til rette for at flere kan stille til valg i kommunen. SV vil jobbe for at flere møter for folkevalgte legges på dagtid slik at flere småbarnsforeldre kan delta i lokalpolitikken.

Godt valg!